

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 100/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť T. C., K., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. A., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 D 775/2002, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. C. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2008 doručená sťažnosť T. C. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 D 775/2002.

V sťažnosti sa okrem iného uvádza: „Sťažovateľ je účastníkom konania v dedičskej veci po A. M., (...), o neplatnosť závetu a neplatnosť vydedenia vedenej na Okresnom súde Bratislava I, sp. zn. I D 775/02, D not. 19/03.

Podľa zriadeného závetu zo dňa 15. 5. 2002 A. M. vydedil svojho maloletého syna T. C., účastníka tohoto konania.

Vzhľadom na zákonu odporujúci závet podľa zápisnice zo dňa 20. 5. 2007 (ktorý sa nachádza v spise), závetná dedička M. M., ktorej právo zo závetu bolo odopreté, bola odkázaná na podanie určujúcej žaloby k porušovateľovi o platnosť závetu a vydedenia.

Na základe podanej žaloby M. M., porušovateľ konal a uznesením zo dňa 12. 11. 2003 vyslovil, že závet je neplatný. Následkom odvolania M. M. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 16. 3. 2004 sp. zn. 13 CoD 60/03 uznesenie porušovateľa zrušil a vrátil vec na nové konanie a rozhodnutie s pokynom. Podľa prezentačnej pečiatky porušovateľa, dňa 7. 4. 2004 bol spis vrátený z odvolacieho súdu a od tej doby nebolo zákonným spôsobom konané. V sťažnostiach sťažovateľa na neodôvodnené prietahy v konaní. Porušovateľ stále poukazuje na to, že nedošlo k prietahom v konaní, hoci tomu tak nie je.

V podaní zo dňa 16. 4. 2007 som oznámil prevzatie zastupovania, poukázal som na nezákonnosť vyhotoveného závetu, ktorú skutočnosť porušovateľ neakceptoval, ani jeho dodatok zo dňa 10. 5. 2007, kde sa okrem iného konštatuje i to, že sťažovateľ sa k relatívnej neplatnosti vyjadril v trojročnej lehote a tým lehota v zmysle ust. §§ 40 a 479 OZ bola zachovaná.

Nakoľko porušovateľ na žiadny postup o plynulosť a rýchlosť konania v zmysle ust. § 100 O. s. p. nereaguje bola podaná sťažnosť na prietahy v konaní I D 775/02 prípisom zo dňa 21. 5. 2007, nakoľko od 7. 4. 2004 sa vo veci nekonal, nerozhodol, len stále tvrdil, konal v intenciách pokynu odvolacieho súdu, pričom ide o nenáročnú vec na dokazovanie. Prakticky len jednou vetou predseda porušovateľa prípisom zo dňa 18. 6. 2007, oznámil, že k prietahom nedošlo, čo však po uplynutí doby od 7. 4. 2004 nemožno akceptovať, podľa názoru sťažovateľa ide len o výhovorku na zakrývanie nerešpektovania procesnoprávných a hmotnoprávných predpisov.

Nakoľko sa vo veci nezjednala náprava sťažovateľ podal žiadosť o zjednanie nápravy

prípísom zo dňa 25. 6. 2007. V odpovedi zo dňa 12. 7. 2007 sa uvádza, že táto vec je dedičská a patrí do nesporového konania, v ktorej sa nevytyčuje pojednávanie. Neuvádza však čo bráni tomu, aby v tejto veci žiadaným spôsobom bolo rozhodnuté. Potom uznesením zo dňa 29. 6. 2007 porušovateľ rozhodol tak, že konanie o dedičstve prerušil a uložil sťažovateľovi podať žalobu proti M. M. o určenie neplatnosti závetu a vydedenia.

Rešpektujúc pokyn porušovateľa, prípisom zo dňa 13. 7. 2007 sťažovateľ podal žalobu o určenie neplatnosti závetu a listiny o vydedení (konanie sa vedie pod sp. zn. 15 C 19/2007), od tej doby sa sťažovateľ stáva žalobcom, zastúpeným JUDr. E. A. advokátom v K., proti žalovanej M. M.,(...). Ani v tejto veci sa ešte neurobil žiadny úkon smerujúci k plynulosti a rýchlosti vybavenia veci.“

Ďalej sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „Pre nečinnosť porušovateľa bola podaná sťažnosť na Krajský súd v Bratislave zo dňa 21. 8. 2007, odpoveď došla prípisom zo dňa 28. 8. 2007 v ktorej bolo oznámené, že sťažnosť sa neprešetrí údajne z dôvodov, že táto sa dostala neskoro k adresátovi. Aj tu poukazujem na to, že aj keď sťažnosť nebola prešetrená, ale z jej obsahu vyplýva výtku za nedôvodné prietahy v konaní a bolo treba reagovať v rámci dohľadu predsedu súdu na neodôvodnené prietahy vzhľadom aj na ust. § 153 zák. č. 757/2004 Z. z.

Treba teda i v tomto prípade konštatovať, že činnosť porušovateľa vôbec nesmerovala k dodržiavaniu platných procesných a hmotnoprávných predpisov.

Pre nečinnosť porušovateľa bola podaná sťažnosť na prietahy podaním zo dňa 10. 9. 2007 na Ministerstvo spravodlivosti SR s poukazom na opakujúce sa prietahy avšak v odpovedi bolo opisované akým spôsobom sa podáva a vybavuje sťažnosť a záverom tu bolo uvedené, že ministerstvo spravodlivosti preskúmava vybavenie prešetrovania sťažnosti predsedom krajského súdu na postup súdu len keď ide o konanie vedené na krajskom súde, o náprave nedôvodných prietahov však ani zmienka.

Nakoľko k žiadnej náprave o dodržiavanie platných predpisov v súdnictve nedošlo, bola podaná ďalšia sťažnosť zo dňa 5. 11. 2007 s poukazom na neodôvodnené prietahy v konaní so žiadosťou o zjednanie nápravy, žiaľ bezvýsledne.

Poslednú sťažnosť sťažovateľ podal na Krajský súd v Bratislave prípisom zo dňa 2. 1. 2008 s poukazom na tie isté prietahy v konaní a znova aj predseda Krajského súdu v Bratislave v zastúpení predsedníčkou sťažnosť považoval za neopodstatnenú“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa T. C. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR bolo postupom Okresného súdu Bratislava I porušené.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. I D 775/02 konal bez ďalších prietahov.

3. T. C. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 450.000. Sk (slovom štyristopäťdesiat tisíc korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohoto nálezu.“

Sťažovateľ zároveň žiadal, aby ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie

ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu v dedičskom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že okresný súd konanie vedené pod sp. zn. 1 D 775/2002 uznesením z 29. júna 2007 prerušil s tým, že sťažovateľovi uložil, aby do 15 dní odo dňa právoplatnosti uvedeného uznesenia podal okresnému súdu žalobu o určenie neplatnosti závetu a listiny o vydedení.

Z predloženého spisu okresného súdu, ale aj zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 18. júla 2007 podal okresnému súdu žalobu o určenie neplatnosti závetu a listiny o vydedení, pričom konanie je vedené pod. sp. zn. 15 C 19/2007.

Sťažnosť, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 D 775/2002, bola ústavnému súdu doručená 18. februára 2008, teda viac ako sedem mesiacov po tom, ako bolo uvedené konanie uznesením prerušené (účastníci konania proti uzneseniu, ktorým bolo konanie prerušené, odvolanie nepodali).

Podľa ustanovenia § 111 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znovu.

Podľa ustanovenia § 111 ods. 2 OSP ak je konanie prerušené podľa § 109, súd urobí všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky, ktoré spôsobili prerušenie alebo pre ktoré prerušenie trvá. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd i bez návrhu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť pri právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (mutatis mutandis I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP možno považovať za prekážku konania všeobecného súdu. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Preto ústavný súd nečinnosť všeobecného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06).

V súlade so svojou doterajšou judikatúrou ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušovaniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušovanie tohto základného práva v tom čase ešte môže trvať (IV. ÚS 291/07, IV. ÚS 67/08).

Sťažovateľ namietal prietahy v konaní okresného súdu, až keď konanie bolo prerušené, teda v čase, keď k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nemohlo v dôsledku prerušenia označeného dedičského konania dochádzať.

Ústavný súd v tejto súvislosti podotýka, že proti porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa sťažovateľ mohol brániť (do rozhodnutia okresného súdu o prerušení konania) podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (18. február 2008) nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania prípadne prietahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať sťažovateľom označené základné právo.

Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v jej návrhu na rozhodnutie (petite) nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2008